

ADALET VE GRAFOLOJİ BAKIMINDAN
MAHKEMELERDEKİ YAZI BİLİRKİŞİLERİ

Yazan : Prof. İsmail Hakkı BALTACIOĞLU

Bir işdeki bilgisinden yararlanılmak üzere hâkim yönünden çağırılan, o işdeki düşüncesi sorulan uzmana «bilirkişi» diyoruz. Bilirkişilerin bir kısmı yazı uzmanıdır. Bunlara avrupalılar grafolog derler. Grafoloji yazı bilimi demektir. Grafolog da yazı bilgini demektir. Grafoloji her şeyden önce bir bilimdir. Grafolog insanın yazısı ile gövdesi, zekâsı, duygusu ve iradesi arasındaki bağlantıları araştırır.

Mahkemelerde yazı ve imza kişilemeleri yaparken olsun, yazı ile yazanın kişiliğini aydınlatırken olsun, grafologun yapacağı ilk iş, yazıdaki özellikleri, karakterleri ortaya koymaktır.

Karakterleri deyince ne anlamalı? Yazıyı yazıdan ayıran temelli özellikleri. Bu karakterlerin maddî olanları var, manevî olanları var. Yazıda görülebilecek bellibaşlı karakterler şunlardır :

1. **Yazının Plânı** — Yazının sınırlarını çizince meydana gelen tüm şekil, yazının kâğıt üzerinde kapladığı alan.

2. **Yazının Anatomisi** — Harflerin, kelimelerin yapısı, biçimi, doğru, eğri çizgilerden teşekkül edip etmediği, köşeleri bulunup bulunmadığı.

3. **Paralellik Münasebetleri** — Yazıyı meydana getiren çizgiler, parçalar ve kelimeler arasında paralellik münasebetleri.

4. **Yazının Fizyolojisi** — Yazıyı yazan elin hareketleri, çabukluk, ağırlık, süreklilik, tutukluk, kalemin basınç derecesi, mürekkep, boya akışları..

5. **Yazının Psikolojisi** — Yazının nasıl bir zekâ, duygu ve istek eseri olduğu, yazı ile yazanın ruh durumu arasındaki ilinti.

6. **Yazının Estetiği** — Yazının gerek güzellik gerekse çirkinlik ile olan ilintisi, taşıdığı müsbet ya da menfî estetik değerlerin neler olduğu.

7. **Yazının Ahlâkı** — Yazının iyilik, kötülük, doğruluk, eğrilik gibi ahlâkî değerleri ile olan ilintisi.

8. **Yazının Sosyolojisi** — Yazıda yazanın kişiliğinden gelmeyip doğrudan doğruya toplumdaki sosyal karakterler, köylülerin, şehirlilerin, ayrı ulusların, ayrı kültür ve medeniyet zümrelerinin yazılarındaki karakterler.

içini en iyi anlatan güzellik anlayışı, güzellik anlatımıdır. İşte bu estetik mâneviyatı dediğimiz iç oluşları, değerleridir. Bu değerler arasında insanın

Görüyorsunuz ki karakterlerin bir kısmı, ilk dördü, gözle, şekille ilintili, son ikisi ise içle, duyguyla ilintilidir. Öyle ise bir insanın grafolog olabilmesi için ilk dört karakteri akıl gözüyle, son k karakter de sezisi ile kavraması gerekmektedir. Yani grafologun he mzekâ adamı, ölçücü, hem de sezîş adamı, duyucu olması şarttır.

Karakter dizgisi üzerinde biraz durmamız gerekiyor. Bütün bu karakterler yazıları kişileştiren karakterlerdir. Ancak, birden altıya kadar sürüp yiden bu sıra gelişî güzel değildir. Bu sıra, önemli olandan daha çok önemli olana doğru giden bir değer sırasındır. Karakterlerin önemi baştan sona, maddî olanlardan manevî olanlara doğru gittikçe artıyor. En sonda en önemlisine varıyor. Estetik karakter yazı karakterlerinin en değişmez olanıdır.

Bu görüş bize daha geniş bir gerçeği düşündürüyor. «İnsanda en çok insan olan nedir?» Sorusunu sorarsak buna vereceğimiz karşılık şu olabilir : ne anatomisi, ne fizyolojisi, ne de biyopsikolojisidir. Belki insanın oluşu insanın hiç değişmiyen yanındır.

İşte yazı karakterler arasında en çok değişeni teşrih karakteridir. Hiç değişmiyeni de estetik karakteridir. 1908 denberi yapmakta olduğum grafoloji incelemelerinde teşrihleri birbirine benzeyen bir takım yazıların el hareketleri ile birbirinden ayrıldığını çok görmüşümdür. Bunun gibi teşrihleri ve psikolojileri arasında ayrılık görülemiyen yazılar arasında psikolojik ve estetik karakter bakımından ayrılıklar olduğunu her zaman görmüşümdür.

— İnsanın bir günde attığı kırk, elli imza birbirinden ayrı olur, insan kendi imzasını birbirinin tıpkısı olarak iki defa atamaz, hep değişik olarak atar. Ancak, her imzada değişen taraflar olduğu gibi, az değişen, değişmez gibi olan, hiç değişmiyen taraflar da vardır. Bu değişmiyen taraflar, insanın boyu, rengi, gözü, gibidir. Ne olursa olsun hep olduğu gibi kalırlar. İşte yazıdaki değişmiyen şeylere «ana karakterler» diyoruz. Grafologların doğru olarak üzerinde durdukları özellikler bu ana karakterler olmak gerekir. Ana karakterleri arayarak, bularak, bu karakterlerin değişme derecelerini ölçerek ki yazıya doğru teşhis koyabilirler.

— Herkes, her bilirkışı yazıdan anlar mı:

Her işde olduğu gibi yazıdan anlama işinde de anlıyanlar ile anlamıyanlar vardır. Anlama işini şu bölümlere ayırmak doğrudur :

1. Hiç anlamıyan. Yazı denilen grafik eserler üzerine ne teorik ne de pratik olarak hiç bir bilgisi olmayanlar.

2. Mühürücü, hakkâk, hattat, ressam, parmak izi uzmanı sıfatıyla yazı, yazıya benzer çizgiler, şekiller üzerinde duran, ancak bu işde ne pratiği ne de teorisi olmayanlar.

3. İşi, desleği ne olursa olsun, yıllar boyunca yazı incelemeleri yapmış, böylelikle bazı bilgiler kazanmış, sezgiler elde etmiş, ancak, emprisme'den görenekcilikten kurtulamamış ve bilimli bir metod elde etmemiş olanlar.

4. Pratik alanında denemeleri olmakla birlikte grafik olayları anamoleleri, fizyolojileri, psikolojileri, estetikleri ve sosyolojileri bakımından inceleyip insanla yazı arasındaki bağlantıları objektif, nesnel surette ortaya koyanlar, yazı bilginleri, yazı psikologları, gerçek grafologlar.

Besbelli ki mahkemelerdeki yazı teşhisleri için gerekli olan insanlar bu sonunculardır. Bunları nasıl arayıp bulmalı, Besbelli ki bu soru, bilginleri nasıl tanımalı, hekimleri nasıl tanımalı, şâirleri nasıl tanımalı gibi bir sorudur. Her ülke lâyük olduğu, kendine yakıştırdığı bilginleri, şâirleri, tanır bulur. Grafologlar için de öyle.

NOT :

Mahkemelerde tatbikat ve istiktap işleri, her türlü yazı incelemeleri ve grafolojiye ait konular için Baltacıoğlu'nun aşağıdaki adresine yazılabilir.

Bahçelievler S. 46 No. 18, Ankara.